

**XIX. županijsko natjecanje iz hrvatskoga jezika
5. ožujka 2014.**

drugi (II.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

90

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu i na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Da bi se priznali, odgovori trebaju biti napisani pisanim slovima.
9. Da bi se priznali, odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pismenu žalbu.

Želimo ti uspjeh na Natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Županijskoga povjerenstva)

2. _____
(član Županijskoga povjerenstva)

3. _____
(član Županijskoga povjerenstva)

1. Podcrtaj riječi koje treba pisati velikim početnim slovom.

grad požega sjedište je požeško-slavonske županije i požeške biskupije. nalazi se u zlatnoj dolini, koju su još rimljani nazvali *vallis aurea*, okružen slavonskim gorskim prstenom psunja, papuka, dilja, krndije i požeške gore. sam grad i požeština imaju bogatu povijest često vezanu uz djelovanje franjevaca, i to nakon progona tatara iz hrvatske. najstarija sačuvana požeška crkva jest franjevačka sagrađena u vrijeme kralja ladislava četvrtoga.

krajem prošloga stoljeća papa ivan pavao drugi utemeljio je biskupiju sa sjedištem u gradu i imenovao dr. antuna škvorčevića za biskupa. dotadašnja župna crkva sv. terezije avilske uzdignuta je u stolnu crkvu. požega je bila biskupskim gradom još od trinaestoga stoljeća kada je katolički nadbiskup ugrin bio požeškim županom. nakon protjerivanja turaka grad je pod habsburgovcima, a uspostavom županije ponovo se vraća pod hrvatsku bansku vlast. ipak, oporavak je bio polagan. malobrojno stanovništvo pokosila je epidemija kuge. u spomen na 798 umrlih požezana podignut je barokni kužni pil.

4	
---	--

2. Upiši kratice (N, G, D, A, V, L, I) iznad svih sklonjivih (deklinabilnih) riječi.

Nad njima zaista bijaše šuma, baš šumska uvala na međi dvaju sela. Luda djeca nisu razumjela pravdu starijih, nego bi se ona svakoga dana sastajala na međi. Zbog toga bilo graje i vike na djecu. Ipak bilo i pametnih, a oni govorili: „Pustite, ljudi, djecu. Boljim će plodom uroditi dječja igra po planini negoli vaše žito po poljima.”

4	
---	--

8	
---	--

3. Razvrstaj u tablicu sve nepromjenjive vrste riječi iz teksta.

Riječ treba ispisati svaki put kada se pojavi u tekstu.

Noć nad krajinu, a dvorski sjekiru brzo pod pazuhu, ključeve grada brižno u kaput spremio te put grada županova. O, u koga će biti ključevi ako neće u dvorskoga jer tako glava gospodara o vjernosti sluge stoji! Neka ne brine gospodar kad mu je sluga uza nj. Udari tri puta po vratima, a kada nitko ne odgovori, zaviče: „Ej, ljudi, otvarajte!“

prilozi	
prijedlozi	
veznici	
usklici	
čestice	

2	
---	--

4. Rastavi riječi u tablici na morfeme.

nerazvrstan	
neposluh	
porazmjestiti	
neprežaljen	

4	
---	--

5. Podcrtaj riječi u kojima je *r* samoglasnik.

Prstima je čvrsto držala stranicu rukopisa u kojem se nalazio prijedlog priredbe za proslavu Dana državnosti.

1	
---	--

7	
---	--

6. Razvrstaj u tablicu sve glagolske oblike iz teksta. Glagolski oblik treba ispisati svaki put kada se u tekstu pojavi bez obzira što je u morfološki istome obliku.

I opet zatrubiše trublje. Potpiriše lomaču. Djevojka gledaše. Netko podignu sliku uvis i tresnu njome u lomaču. Ljudstvo zaruknu mahnito, srnuo narod urlajući. Badava odbijali mušketiri navalu, puk ih otplahnu. Narod provalio u dvor, razmrvio prozore i vrata i hržući i hahačući pobacao na lomaču sve što bi im pod ruke palo. Bijesom omamljeni narod bijaše skakao gurkajući se i vičući. Sve bijaše vrilo — kao kad bi bio navalio sudnji dan. Gledaj! Od lomače kresnuo ogarak, prope se konj, griva mu gori, srta u puk. A za njim drugi konji prkoseći uzdi. Rasklanja se puk. Puče trgov čistina. Po njoj juri čopor atova, a pred njima je vranac s plamtećom grivom. Pred čoporom bježi djevojka. Sad će je zastići paklena hajka, sad će je zgaziti ako se ne bude mogla umaknuti. Klonu k zemlji. Ali kao strijela doleti mladi junak, sagnuv se k djevojci, uhvati je za pas i dignuv je na sedlo odjuri. „Živio, junače!" klicaše svjetina za njim, ali ga je nestalo bilo.

infinitiv	
prezent	
perfekt	
aorist	
imperfekt	
pluskvamperfekt	
futur I.	
futur II.	
kondicional I.	
kondicional II.	
imperativ	
optativ	
glagolski prilog sadašnji	
glagolski prilog prošli	

6

4

6

7. Podcrtaj sve dvosložne riječi u sljedećoj rečenici.

Taj je njihov prijedlog zapravo novi nacrt zakona. Njime se krše prava ugovora iz siječnja ove godine, kojim se vrijednost imovine uspjela zadržati.

1	
---	--

8. Napiši rječotvornu i oblikotvornu osnovu podcrtanoj riječi u sljedećoj rečenici.

Glumičina je izvedba oduševila gledatelje.

RJEČOTVORNA OSNOVA

OBLIKOTVORNA OSNOVA

1	
---	--

9. Dopiši dijakritičke znakove gdje je potrebno.

Cobancicima pretešcala pecal za ovo cetiri dana. Pružili se po slamicici pa poizuvani opancice. Nakupili triješca i zapalili vatrice. Uto dotrci djevojce cvokocuci zubima od zime, drži u šacici kolacic, a obrašcici joj se crvene. Jedva micuci usnicama, promuca.

3	
---	--

10. Prepiši zadane rečenice tako da upišeš rečnične i pravopisne znakove.

a) To je dragi moji manje više poznata priča

b) Hm nismo sigurni da je to baš 18 karatno zlato ali ako vi tako kažete

c) Ni 10 ak dana nakon utakmice Mladost Sloga nije postignut dogovor

3	
---	--

8	
---	--

11. Podcrtaj sve riječi u kojima je dvoglasnik *ie* netočno napisan.

Nismo uopće primijetili mjene kroz koje smo prolazili tijekom svojega školovanja. Nismo uspjeli uvidjeti utjecaj koji je na nas imalo odrastanje u sredini nesklonoj različitostima. Umijeće preživljavanja u takvim okolnostima zacjelo je razvijalo u nas neke vještine, a da ih mi nismo bili ni svjesni. U našem su se vrijednosnom sustavu među vrline smještali neki obrasci ponašanja vjerojatno neobični našim vršnjacima. Tako smo volili slušati i ispunjavati zapovijedi, dodijeljivati priznanja za sljepu poslušnost, prema neposlušnima primijenjivati odredbe našega tajnoga zakona. No, kako je vrijeme protjecalo, i mi smo bili sve svjesniji da se okolnosti mjenjaju i da će prjelaz u srednju školu zauvijek izmijeniti naše živote.

4	
---	--

12. Dopuni sljedeće rečenice pravilnim oblikom riječi ponuđenih u zagradama te napisanim riječima označi naglaske i zanaglasne dužine.

- a) Pripadnici 3. gardijske brigade nositelji su brojnih _____ . (odlikovanje)
- b) Sljedeći će mjesec održati nekoliko _____ . (koncert)
- c) Nije dobro spavao zbog nemirnih _____ . (san)
- d) Skrio se iza _____ . (vrata)

4	
---	--

13. Napiši u odgovarajućim padežima zadana imena u sljedećim rečenicama.

- a) Volim filmove s (*Tom Cruise i Bruce Lee*) _____ .
- b) Učenici danas malo znaju o (*Pavao Ritter Vitezović*) _____ .
- c) Oduševili su se slikarstvom (*Salvadore Dali*) _____ .

3	
---	--

11	
----	--

14. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- a) **Prepiši iz zadane rečenice sve riječi u kojima su provedene glasovne promjene.**
- b) **Napiši koje su glasovne promjene provedene.**

Sve je tješnji prostor oko njega, zidovi zahvaćeni pliješnju, a on zarobljen mišlju.

RIJEČ	GLASOVNE PROMJENE

5	
---	--

15. Napiši kojim vrstama riječi pripadaju riječi iz sljedeće rečenice.

Posjedali svatko jedan do drugoga pa još, kako ih djed naučio, za dobrim vjetrom veselo zazviždali neka im drži povod na okupu.

RIJEČ	VRSTA RIJEČI
svatko	
jedan	
pa	
još	
kako	
ih	
dobrim	
veselo	
neka	

2	
---	--

7	
---	--

16. Prepiši u genitivu jednine sve imenice muškoga roda iz sljedeće rečenice.

Juraj Julije Klović bio je hrvatski slikar. Postoji legenda koja govori o njegovu talentu. Prema predaji toliko je bio dobar minijaturist da je na noktu palca mogao naslikati cijelu posljednju večeru.

2	
---	--

17. U sljedećemu tekstu podcrtaj sve imenice ženskoga roda.

S vrata su gledala dva blaga, pametna oka, mirna i sama kao dvije svijeće na oltaru. To je na vratima stajao ovelik lovački pas prepeličar, duge sive dlake, tankih smeđih ušiju obješenih i priljubljenih uz obraz kao baršunaste krpe. Nekako je tih, svečan i bojom se slaže s mrakom, a oči mu se odvajaju. Gleda ljude napeto, ali pristojno i očekuje znak dobre volje.

2	
---	--

18. Napiši padež, rod i broj podcrtanih imenica.

- a) Na vješalima. Suha kao prut. _____
- b) Ljutili su se zbog glasne dječurlije. _____
- c) Kolica je trebalo ostaviti pred ulazom. _____

3	
---	--

19. Imenicu *panj* napiši i naglasi u zadanim padežima.

dativ jednine _____ vokativ jednine _____

1	
---	--

8	
---	--

20. Napiši tražene oblike riječi u sljedećim rečenicama.

- a) Odrasli su u ulici punoj (G mn. imenice *brijest*) _____.
- b) Na vrijeme su (pridjev trpni glagola *obavijestiti*) _____ o događaju.
- c) Djed je imao (komparativ pridjeva *riđ*) _____ kosu nego unuk.

3	
---	--

21. Napiši komparative zadanih pridjeva.

- a) Bila je (*bijel*) _____ od snijega.
- b) Utorak je bio (*vruć*) _____ od ponedjeljka.
- c) Lijek je bio (*gorak*) _____ od pelina.

3	
---	--

22. Popuni tablicu oblicima zadanih pridjeva.

POZITIV	KOMPARATIV	SUPERLATIV
		najmrži
suh		
	mekaniji	
		najmekši

4	
---	--

23. Napiši kraticu padeža iznad svake imeničke zamjenice u sljedećemu tekstu.

A treći put su ga kao osobito vrsnu i kod izobrazbe naročito upotrebljivu silu poslali u zaleđe, a sada ga je gospodin satnik nanjušio i kupio ga i vozi ga sa sobom natrag van.

On će mu kod njegovih ambicioznih pothvata na fronti svakako trebati.

2	
---	--

12	
----	--

24. Prepiši sve posvojne pridjeve iz sljedećega teksta.

Kao da je ruka božja prenijela dio rajske pokrajine na zemlju, sijevala je savska ravnica, gdje zelena kao tanana svila, gdje žuta kao žeženo zlato, a sred ravnice Sava ljeskajući se kao srebrna zmija. Od ravnice na sjever niže se brežuljak do brežuljka osut jasnom vinovom lozom, bijelim kolibama, vitim tornjevima, a od brežuljaka dalje uspinje se pod oblake tajna i tamna gora zagrebačka, donekle nijema, ali u ovaj par živa.

posvojni pridjevi: _____

1	
---	--

25. Napiši tražene glagolske oblike zadanih glagola.

- a) Već odavno (aorist, 1. lice množine, *iscrpsti*) _____ sve mogućnosti.
b) Cijeli dan (imperpekt, 1. lice množine, *voziti*) _____ ga po gradu.
c) Starac cijelu godinu (imperpekt, 3.lice jednine, *venuti*) _____ za sinom.

3	
---	--

26. Napišite vidske parnjake sljedećih glagola.

- a) istjecati _____
b) zasjeći _____
c) doticati _____

3	
---	--

27. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je glagol u množini.

- a) Prilažаше nam velikom brzinom.
b) Često ga ostavljaše samoga.
c) Jučer mu uzvратиše pozdrav.
d) Svaku nas noć ometaše.

1	
---	--

8	
---	--

28. Zaokruži slovo ispred rečenica u kojima je pridjev pravilno upotrijebljen.

- a) Kafka je svojim izrazom primjer jednostavnosti izraza u najčistiju obliku.
- b) Pjevačica tako duboka glasa odavno nije viđena na pozornici.
- c) Njihova je sudbina lijepo prikazana u Šoljanovom romanu.
- d) Bez manja ustupka ne bismo uspjeli dobiti posao.
- e) U Kovačićevu je spjevu prikazana grozota rata.

2	
---	--

29. Prepiši sve glagole iz sljedećega teksta tako da ih napišeš u infinitivu.

Iznesimo danas svoj prijedlog i možda uspijemo u nakani da steknemo većinski udio u vlasništvu. Moguće je da na taj način dijelom oživimo tržište nekretninama, koje zasad ne pokazuje znake oporavka.

glagoli u infinitivu: _____

3	
---	--

30. Prepiši u infinitivu sve glagole iz sljedeće rečenice te napiši njihovu infinitivnu i prezentsku osnovu.

Ako jedan jelen probode drugoga, moći će lakše osvojiti ženku.

GLAGOL	INFINITIVNA OSNOVA	PREZENTSKA OSNOVA
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

3	
---	--

8	
---	--

31. Napiši glagolske priloge sljedećih glagola.

a) zveketati _____

b) stjecati _____

c) sijevnuti _____

3	
---	--

32. Upiši pravilne padežne oblike broja *četiri* u sljedeće rečenice.

Mladić je sreo _____ sestre. Njima _____ bilo je smiješno što ih nije mogao razlikovati. Razlike između njih _____ bile su vrlo male.

1	
---	--

33. Napiši riječima znamenke u sljedećim rečenicama.

Zastao je na (167.) _____ stranici.

Uštedio je (22 000) _____ kuna.

Stao je iza (15.) _____ čovjeka u redu.

3	
---	--

7	
---	--